

Asia: VN/2062/2020

Lukiodiplomiselvitys 2020

Vastaajaa koskevat perustiedot

Vastaatkeko

j) muussa roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kuvaus sivuuttaa taiteen perusopetuksen. Monesti oppilaat hankkivat lukiodiplomeissa tarvitsemiaan valmiuksia opiskelemalla juuri taiteen perusopetuksen oppilaitoksissa. Selvityksestä ei käy ilmi, miten monella lukiodiplomin suorittaneista on ollut taiteen perusopintoja takanaan ja kuinka laajoja ne ovat olleet. Missään tapauksessa taiteen perusopetus ei ole pieni kuriositeetti maamme koulutuksen kentässä. Pelkästään musiikin alalla taiteen perusopetuksen piirissä noin 66 000 oppilasta. Musiikin taiteen perusopetusta tarjoavien oppilaitosten kokonaismäärä on 160.

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

3) En osaa sanoa

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

4) Eivät ole juurikaan

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Arvioinnin keskeinen ongelma on se, että lukiodiplomia suorittavien joukossa on oppilaita, jotka ovat opiskelleet taiteen perusopetuksen oppilaitoksessa jopa toistakymmentä vuotta ja edenneet hyvinkin jo korkeakoulutasoisen osaamisen tasolle, mutta toisaalta mukana voi olla sellaisiakin oppilaita, joiden osaaminen on kouluopintojen varassa ja joilla on vielä pitkä matka saavuttaakseen edes kyseisen taiteenalan ammatillisten opintojen asianmukaisen lähtötason. Tosiasiallisen osaamisen suuren vaihtelun vuoksi yhteisen arviointikriteeristön laatiminen tällaiselle joukolle on aina epäreilua jotakin ryhmää kohtaan. Raportti ei tarkastele muualla hankitun osaamisen osuutta ja merkitystä lukiodiplomissa osoitettavan osaamisen hankkimisessa ja arvioinnissa.

D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

On paikallaan, että taito- ja taideaineissa hankittu osaaminen voisi näkyä myös ylioppilastutkinnossa. Tämä ratkaisu kuitenkin irrottaa lukiodiplomin entistä selkeämmin irti lukion oppimäärästä ja oppisisällöistä. Muualla hankitun osaamisen merkitys kasvaa tai ainakin sen tulisi kasvaa. Tällöin taiteen perusopetuksen ja kyseisen alan ammatillisen koulutuksen pitäisi olla elimellisesti kehitystyössä mukana.

E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Taide- ja kulttuurialalla tyypillistä on, että osaaminen osoitetaan valintaprosessin aikana annettavilla näytöillä todistuksista riippumatta. Toivottavasti näin on jatkossakin eikä ylioppilastodistuksen merkitystä enää nykyisestään lisätä. Todistusvalinnan ulottaminen taidealojen korkeakouluvalintoihin herättää isoja kysymyksiä taiteen perusopetuksen näkökulmasta. Jos oppilaalla on takanaan pitkät ja perusteelliset opinnot taiteen perusopetuksessa, omituiselta tuntuisi, että alan opintoihin pyrittäessä tarvittaisiin todistuksen numeroarvosana ja tämän numeroarvosanan saamiseksi pitäisi tehdä lukiodiplomi, jonka arvioi taiteen perusopetuksen oppilaitoksen asemesta lukio. Lukio tekisi arvion luonnollisesti omien tavoitteittensa, kriteeriensä ja käytänteittensä mukaan, jotka poikkeavat taiteen perusopetuksen vastaavista. Tällä olisi väistämättä vaikutuksensa taiteen perusopetuksen tosiasiallisiin tavoitteenasetteluihin; se vaikuttaisi piilopetussuunnitelman tavoin. Sellaisilla aloilla, joilla jonkin taiteenalan osaaminen ei ole opintojen varsinainen pääasia, lukiodiplomi voisi toki toimia hakijan lisämeriittinä.

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammassa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

3) En osaa sanoa

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemiksi osaksi lukio-opetusta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiodiplomijärjestelmää tulee edelleen kehittää ja syventää. Sen sijaan pitää tarkoin harkita, onko syytä liittää se entistä vahvemiksi osaksi lukio-opetusta vai pitäisikö ennemmin tarkastella koulutuksen koko kenttää oppilaan näkökulmasta, mukaan lukien taiteen perusopetus. Taiteen perusopetus on lakiin perustuvaa, sitä rahoitetaan mm. valtionosuusrahoituksena, sen opettajien kelpoisuudesta säädetään opetustoimen kelpoisuusasetuksessa ja sen valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet antaa opetushallitus. Monet oppilaat opiskelevat jopa toistakymmentä vuotta taiteen perusopetuksen oppilaitoksessa kouluopintojen ohella. Pitää miettiä, mitkä lopulta ovat tarkoituksenmukaisimmat tavat osoittaa oppilaan hankkima osaaminen ja minkä tahojen tekemään arviointiin se perustuu. Mihin kaikkeen parin opintopisteen laajuinen lukiodiplomi lopulta taipuu, eihän se kaikkeen taivu mitenkään.

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) -asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen

asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Olisi hyvä, että kaikissa lukioissa olisi mahdollista opiskella musiikkia siinä laajuudessa, että lukiodiplomin suorittaminen on mahdollista. Tämä lisäisi musiikin opetuksen saatavuutta valtakunnallisesti.

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Yhteistyö taiteen perusopetuksen oppilaitosten kanssa tulee tehdä kiinteäksi osaksi uutta kehittämisrakennetta.

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kehittämistyötä tulee tehdä yhteistyössä taiteen perusopetuksen toimijoitten kanssa.

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Ratkaisu on omiaan irrottamaan lukiodiplomia irti pelkän lukion oppimäärästä.

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukioiden kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Taiteen perusopetuksen toimijoita pitää ottaa mukaan arvioinnin kehittämistyöhön.

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjälukioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?

-

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?

3) En osaa sanoa

Perustelkaa näkemysesenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:

-

Pöyhönen Markku
Alajärven kaupunki - Musiikkiopiston rehtori. Lausunto on kirjoitettu taiteen perusopetuksen (erityisesti musiikin) näkökulmasta.